

इन्टेरोभाइरस 71 संक्रमण

06 जुलाई 2023 (6 July 2023)

कारक एजेन्ट

इन्टेरोभाइरस 71 (EV71) सिंगल स्टॉयन्डेड आर.एन.ए. भाइरस हो र हात, खुट्टा र मुखको रोग (HFMD) को लागी कारक एजेन्ट हो। इन्टेरोभाइरस 71 (EV71) संक्रमण सामान्यतया दक्षिण पूर्व एशियाई क्षेत्रहरूमा, विशेष गरी गर्मी र शरद ऋतु देखा पर्दछ। अस्ट्रेलिया, मेनल्याण्ड चीन, मलेसिया, सिंगापुर, ताइवान, आदिमा फैलिएको रिपोर्ट गरिएको छ।

क्लिनिकल विशेषताहरू

इन्टेरोभाइरस 71 (EV71) संक्रमणले सामान्यतया साना बच्चाहरूलाई असर गर्दछ। प्रायः बिरामीहरू हात, खुट्टा र मुखको रोग (HFMD) को विशेष लक्षणहरू जस्तै ज्वरो, मुखमा घाउहरू र छालामा दाना लिएर उपस्थित हुन्छन्। यो रोग सामान्यतया ज्वरो, भोक कम लाग्ने, थकान र घाँटी दुख्नेबाट सुरु हुन्छ। ज्वरो सुरु भएपछि एक वा दुई दिन पछि, मुखमा पीडादायी घाउहरू उत्पन्न हुन सक्छ। तिनीहरू छालामा साना रातो दागका रूपमा शुरू हुन्छन् र त्यसपछि धेरैजसो अल्सरमा परिवर्तन हुन्छन्। तिनीहरू सामान्यतया जिब्रो, गिजा र गालाको भित्र देखिन्छन्। त्यहाँ नचिलाउने छालाको दाग पनि हुन सक्छ जुन कहिलेकाहीं छालाको साथ हुन्छ। दाग प्रायः जसो हातको हल्केलामा र खुट्टाको तलवाहरूमा देखा पर्दछ र चाकर र / वा जननेंद्रियमा पनि देखा पर्न सक्छ। हात, खुट्टा र मुखको रोग (HFMD) भएको व्यक्तिमा सामान्य लक्षण नदेख्न सक्छ, वा केवल दाग वा मुखको अल्सर हुन सक्छ। इन्टेरोभाइरस 71 (EV71) ले अधिक गम्भीर रोगहरू निम्त्याउन सक्छ, जस्तै भाइरल (एसेप्टिक) मेनिन्जाइटिस, एन्सेफलाइटिस, पोलियोमाइलाइटिस-जस्तै पक्षाघात र मायोकार्डिटिस।

प्रसारणको शैली

यो रोग मुख्यतया संक्रमित व्यक्तिको नाक वा घाँटीको डिस्चार्ज, लार, पातल वा मलबाट तरल पदार्थ, वा दूषित वस्तुहरूको सम्पर्कद्वारा फैलिन्छ। यो रोग तीव्र चरणको अवधिमा र लामो समयसम्म संक्रामक हुन्छ, किनकि, दिसाबाट भाइरस बहाव प्रक्रिया धेरै हप्ता सम्म जारी रहन सक्छ।

इन्क्युबेशन अवधि

इनक्युबेशन अवधि सामान्यतया 3 - 5 दिन सम्म हुन्छ।

व्यवस्थापन

आहिले सम्म, इन्टेरोभाइरस 71 (EV71) संक्रमणको लागी कुनै खास उपचार उपलब्ध छैन। लाक्षणिक उपचारले अल्सरबाट ज्वरो र दुखाइ कम गर्न सक्छ। धेरै जसो अवस्थाहरूमा, रोग स्व-सीमित हुन्छ र ज्वरो, दाग र अल्सरसहितका लक्षणहरू प्रायः एक हप्तामा कम हुन्छन्। अभिभावकहरूले आफ्ना बच्चाहरूको स्वास्थ्यमा ध्यान दिनु पर्दछ र यदि उनीहरूको बच्चाहरूमा हात, खुट्टा र मुखको रोग (HFMD) को निम्न लक्षणहरू विकास भएमा तुरुन्त चिकित्सकीय सल्लाह लिनु पर्छ:

- लगातार र उच्च ज्वरो
- बारम्बार बान्ता
- लगातार निद्रा वा तन्द्रा
- मायोक्लोनिक झटका वा अचानक अंग कमजोरी

रोगको फैलावट रोक्नको लागी संक्रमित बच्चाहरूलाई, ज्वरो निको भएको 2 हप्ता र सबै भेस्कुलर घावहरू सुख्खा र क्रस्ट भए सम्म, स्कूल वा समूह गतिविधि जस्तै पार्टीहरू, रुचि कक्षाहरू र पौडी खेल रोकथाम गर्न सल्लाह दिइन्छ। परिवारका अन्य सदस्यहरू, विशेष गरी बच्चाहरूलाई सख्त व्यक्तिगत र वातावरणीय स्वच्छता मार्फत संक्रमण हुनबाट बचाउनुहोस् (रोकथामको सुझाव तल हेर्नुहोस्)।

रोकथाम

अहिले हडकडमा EV71 संक्रमण रोक्न खोप उपलब्ध छैन। राम्रो व्यक्तिगत र वातावरणीय स्वच्छता रोकथामको मुख्य आधार हो।

1. राम्रो व्यक्तिगत स्वच्छता कायम राख्नुहोस्
 - हातको सरसफाइ बारम्बार गर्नुहोस्, विशेष गरी मुख र नाक वा आँखामा छुनु भन्दा अघि र पछि; खाना खानु वा खाना ह्यान्डल गर्नु अघि; छालाका फोकाहरू छोए पछि; र शौचालय प्रयोग गरे पछि।
 - तरल साबुन र पानीले हात धुनुहोस्, र कम्तिमा 20 सेकेन्डको लागी रगड्नुहोस्। त्यसपछि पानीले धुनुहोस् र सफा कपासको तौलिया वा कागजको तौलियाले सुकाउनुहोस्। अल्कोहलमा आधारित ह्यान्डरबलाई हातको स्वच्छतामा, तरल साबुन र पानीको विकल्प गर्नु हुँदैन, किनकि अल्कोहलले हात, खुट्टा र मुखको रोग (HFMD)ले निम्त्याउने केही भाइरस (जस्तै EV71) लाई प्रभावकारी रूपमा मार्दैन। खोक्दा वा हाच्छिउं लाग्दा टिसु पेपरले तपाईंको मुख र नाक छोप्नुहोस्। फोहोर टिशु पेपरलाई ढक्कन भएको फोहोर बिनमा फाल्नुहोस्, त्यसपछि हात राम्रोसँग धुनुहोस्।
 - खानाको समयमा चपस्टिकहरू र चम्चाहरू प्रयोग गर्नुहोस्। अरूसँग खाना र पिउने पदार्थ

साझेदारी नगर्नुहोस्।

- तौलिए र व्यक्तिगत आईटमहरू अरूसँग साझेदारी नगर्नुहोस्।
- संक्रमित व्यक्तिहरूसँग नजिक सम्पर्क (जस्तै चुम्बन, अँगालो) नगर्नुहोस्।
- काममा वा स्कूल कक्षाको उपस्थितिबाट जोगिनुहोस्, र अस्वस्थ महसुस भएमा चिकित्सा सल्लाह लिनुहोस्।
- संक्रमित व्यक्तिहरूलाई खानेकुरा सम्हाल्न र बच्चा, बुढो र प्रतिरोधात्मक क्षमता नभएका मानिसहरूलाई हेरचाह प्रदान गर्नबाट रोक्नुहोस्।

2. राम्रो वातावरणीय स्वच्छता कायम राख्नुहोस्

- बारम्बार छुने सतहहरू जस्तै फर्निचर, खेलौना र सामान्य साझा वस्तुहरू 1:99 पातलो घरेलु ब्लीच (1 भाग 5.25% ब्लीच र पानी 99 भाग मिक्स गरेको) ले नियमित सफा र कीटाणुरहित गर्नुहोस्, 15 - 30 मिनेटसम्म छोड्नुहोस्, र पानीले पखाल्नुहोस् र सुख्खा राख्नुहोस्।
- स्पष्ट दूषित पदार्थहरू जस्तै श्वास स्राव, बान्तास वा मलमूत्र सफा गर्न को लागी शोषक डिस्पोजेबल टावल प्रयोग गर्नुहोस्, र त्यसपछि सतह र नजिकैको क्षेत्रहरूलाई 1:49 पातलो घरेलु ब्लीच (1 भाग 5.25% ब्लीच र पानी 49 भाग मिक्स गरेको) ले सफा गर्नुहोस्। 15 - 30 मिनेटसम्म छोड्नुहोस्, र पानीले पखाल्नुहोस् र सुख्खा राख्नुहोस्।
 - स्कूल वा संस्थामा हात, खुट्टा र मुखको रोग (HFMD) प्रकोप हुँदा, समूह गतिविधिहरू नगर्नुहोस्। साथै, कर्मचारीको आवतजावतलाई कम गर्नुहोस् र सकेसम्म एउटै समूहका बालबालिकाको हेरचाह गर्न एउटै समूहका कर्मचारीको व्यवस्थित गर्नुहोस्।

थप स्वास्थ्य जानकारीको लागि, कृपया

स्वास्थ्य सुरक्षा केन्द्रको वेबसाइटमा जानुहोस् www.chp.gov.hk